

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget tilsigter at foretage sådanne ændringer i told- og forbrugsafgiftslovgivningens straffebestemmelser, at simpelt uagtsomme overtrædelser af lovene ikke længere kan medføre strafansvar. Forslaget indeholder endvidere en modernisering af straffebestemmelserne i en del ældre forbrugsafgiftslove. Endelig indeholder forslaget en række andre ændringer i lovene, navnlig ændringer af teknisk og redaktionel karakter.

I forbindelse med behandlingen af afgiftslovsforslagene i november 1981 udtalte skatte- og afgiftsministeren – som svar på et spørgsmål fra folketingets skatte- og afgiftsudvalg – at det var hensigten senere på året at fremsætte forslag til ovennævnte ændringer i told- og forbrugsafgiftslovgivningen. Udvalget har omtalt dette i sin betænkning af 6. november 1981, blad nr. 154, over forslag (L 74, 1. saml.) til lov om ændring af lov om afgift af øl.

Retgrundlaget for at straffe simpelt uagtsomme overtrædelser af særlovgivningen, herunder skatte- og afgiftslovgivningen, findes i borgerlig straffelovs § 19. Denne bestemmelse har følgende indhold:

»§ 19. Uagtsomhed straffes ved de i denne lov omhandlede lovovertrædelser kun, når det er særlig hjemlet. På andre lovovertrædelser er de pågældende straffebud anvendelige, også når lovovertrædelserne er begået af uagtsomhed, medmindre det modsatte har særlig hjemmel.«

Der skal således være udtrykkelig hjemmel i særlovgivningen, dersom straf for simpel uagtsomhed skal udelukkes.

Det er derfor i overensstemmelse med straffelovens bestemmelser vedrørende særlovgivningen, at man hidtil med hjemmel i told- og afgiftslovene også har kunnet straffe for overtrædelser, der skyldes simpel uagtsomhed.

Som det fremgår af denne bestemmelse, kan overtrædelser af borgerlig straffelov som udgangspunkt kun straffes, når de er begået med forsæt, det vil i almindelighed sige, at gerningsmanden har vidst eller anset det for overvejende sandsynligt, at

de til gerningsindholdet hørende omstændigheder eller egenskaber var til stede, f. eks. ved tyveriforbrydelsen, at den pågældende ting var »fremmed«.

Overtrædelse af straffebestemmelser i andre love kan derimod efter § 19 straffes, selv om der ikke foreligger forsæt, såfremt gerningsmanden dog har handlet uagtsomt. Det vil sige, at overtrædelsen under de givne omstændigheder skal kunne bebrejdes gerningsmanden. Strafansvar for overtrædelser af særlovgivningen kan efter § 19 pålægges, uanset om der foreligger grov eller simpel uagtsomhed. Denne sondring inden for uagtsomhedsbegrebet kan ikke knyttes til noget præcist kriterium, men grov uagtsomhed kan kort karakteriseres som en høj grad af uagtsomhed, en særlig klar eller forkastelig afvigelse fra en tænkt standard for pligtmæssig optræden.

Reglen i straffelovens § 19 gælder kun, hvor den ikke er særlig fraveget. Der findes indén for straffeloven flere eksempler på straffebestemmelser, der kriminaliserer uagtsomhed. De fleste af disse er begrænset til grov uagtsomhed. Også inden for særlovgivningen findes der adskillige eksempler på fravigelser af straffelovens § 19, typisk i den form, at strafansvaret er begrænset til grov uagtsomhed. Som eksempel på en fravigelse af denne karakter kan nævnes reglen i skattekontrollovens § 13 om strafansvaret for urigtig selvangivelse. En begrænsning af strafansvaret til grov uagtsomhed angiver en tendens for vurderingen, således at kun grove forhold straffes. Om de her omtalte spørgsmål kan i øvrigt henvises til Stephan Hurwitz: Den danske kriminalret, Almindelig del, 4. reviderede udgave ved Knud Waaben, s. 217–250, særlig s. 241–250, hvor uagtsomhedsbegrebet er behandlet.

Der har tidligere været fremsat private lovforslag om ændring af momslovens straffebestemmelser med et tilsvarende sigte som dette lovforslag.

På baggrund af den i forbindelse hermed i efteråret 1976 rejste kritik af toldvæsenets bødekendelser i en række overtrædelsessager har ministeren for skatter og afgifter udstedt en instruks til tolddirektoratet vedrørende administrationen af